OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 16 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor	Soerabaya.	ƒ 750
„ „ „ „	Java.	„ 9.—
„ „ „ „	Buitenbezittingen. .	„ 10.—
„ „ „ „	Nederland. . . .	„ 12.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 24 FEBRUARIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

Erkentelijk voor de vermeerderde belangstelling in ons blad, blijkbaar door het, boven onze verwachting, wederom aanzienlijk toegenomen aantal abonné's, zijn wij, tot ons leedwezen, verpligt onze nieuwe inteekenaren te berigten dat de voorraad der eerste Nummers van den tegenwoordigen jaargang geheel is uitverkocht.

E. FUHRI & CO.

DE DELFTSCHE ACADEMIE.

Bij gelegenheid van de beraadslagingen in de tweede kamer der Staten Generaal over de staatsbegrooting, en wel bijzonder over het *openbaar onderwijs*, is een onderwerp ter sprake gebragt, voor onze kolonie van het hoogste belang, namelijk de opleiding van ambtenaren voor den Oost Indischen dienst aan de Delftsche akademie.

De Nederlandsche landmail-couranten hebben in de hoofd-trekken medegedeeld wat er zoo vóór als tegen het voortbestaan dier inrigting en het wenschelijke harer hervorming is in het midden gebragt. Eene rede is er echter uitgesproken, welke wij ons niet kunnen wederhouden hier in uitvoeriger trekken terug te geven, omdat zij zoo geheel het gevoelen bevat, dat wij en voorzeker velen met ons omtrent die instelling koesteren. Het is die van den heer VAN HOEVELL, de ijverige volksvertegenwoordiger, die reeds vijftien jaren lang is te velde getrokken tegen de verderfelijke werking, welke zij jegens Nederlandsch Oost-Indie uitoefent.

De bedoelde rede, dan, had eene tweeledige strekking. Eerstelijk had zij ten doel om die werking in het licht te stellen, en ten tweede wijst zij de middelen aan, welke er voorloopig en in afwachting eener vast te stellen wet op het middelbaar onderwijs kunnen worden aangewend om die nadeelige werking weg te nemen.

Het kwaad, dat de spreker op het oog heeft, heeft haren kiem in den oosprong der academie. In 1842 werd de koninklijke academie tot opleiding van burgerlijke ingenieurs gesticht. Een halfjaar later echter verscheen er een nader besluit, waarvan art. 1 strekte, dat de academie ook dienstbaar zou worden gemaakt tot voorbereiding van hen, die wenschen tot burgerlijke ambtenaren van de 1ste en 2de klasse in Indie te worden toegelaten. Dit was een lofwaardig denkbeeld op zich zelf. In Indie was destijds een corps ambtenaren, dat geroemd mag worden; waaraan de staat groote verpligtingen had. Het blonk uit door al die deugden en goede eigenschappen, welke men uit ondervinding en zelfvorming kan verkrijgen. Daaraan ontbrak echter het meer wetenschappelijke. Dat men dus in 1842 dat element in het corps ambtenaren wilde brengen, was goed, maar de wijze, waarop dat geschiedde, was sulks niet. Men heeft daarbij in de eerste plaats zeer eenzijdig gehandeld. In Indie zelf was er te Soerakarta eene inrigting tot opleiding van jongelieden. Spreker erkent, dat die inrigting te worstelen had met zeer bekrompen middelen. Er heerschten daarbij groote fouten. Maar de inrigting had menig kundig ambtenaar voortgebragt en was voor verbeteringen vatbaar. Doch wat heeft men gedaan? De inrigting te Soerakarta heeft men opgeheven en bij de koninklijke academie te Delft heeft men eene afdeeling toegevoegd tot opleiding van Indische ambtenaren. Dit was eene fout. Men had, door in Nederland iets op te rigten, niet tevens moeten vernietigen, wat in Indie bestond, maar het laatste moeten verbeteren. — Eene tweede fout was, dat de Delftsche academie uit heterogene bestanddeelen is zamengesteld. Men gaf als toevoegsel bij die academie de opleiding van ambtenaren voor de burgerlijke dienst in Indie. Weldra intusschen werd dit de hoofdzaak en het bleek, dat men twee elementen bij elkander had gebragt, welke weinig gemeens en geheel andere behoeften hadden. — Eene derde en voorname fout was, dat aan de Academie een monopolie verbonden was. Weldra verscheen een besluit in het Staatsblad van Nederlandsch Indie, waarbij was vastgesteld, dat belangrijke ambten in Nederlandsch Indie, waarvoor meer dan gewone routine noodig was, in het vervolg alleen zouden worden vervuld door hen, die het radikaal hadden van ambtenaren der eerste en tweede klasse en dit radikaal kon alleen aan de Delftsche academie verkregen worden. Wel was er hier er daar een deurtje opengelaten, maar de deur te openen heeft nog nadeeliger gewerkt. Doch als algemeen beginsel was toegepast, hetgeen zoo even is aangegeven. — Eene vierde fout was het programma van de wetenschappen en hetgeen verder van de jonge lieden gevorderd werd voor het af te leggen examen. Dat programma is de zonderlingste zamenkoppeling van verschillende takken van wetenschap. Van alle jonge lieden, die aan de academie studeren, wordt hetzelfde geëischt. Allen moeten dezelfde bekwaamheid hebben, hetgeen uit een tweeledig oogpunt verkeerd is. In de eerste plaats heeft in Indie zelf het gouvernement eene groote verscheidenheid van kennis noodig, en ten andere is het volkomen strijdig met den aanleg der jonge lieden. Niet allen hebben denzelfden aanleg; niet allen zijn geschikt voor dezelfde wetenschap, hetgeen hoogst gelukkig is. En nu wordt met miskenning van het karakter der menschelijke natuur, in strijd met de belangen van Nederlandsch Indie, aan allen dezelfde rigting gegeven. Welke zijn de gevolgen van al deze fouten geweest? In de eerste plaats eene inrigting, gebrekkig door de heterogene bestanddeelen, waaruit zij was zamengesteld, en ten anders gebrekkig omdat zij van den aanvang met gebrek aan geld te worstelen heeft gehad. Dit laatste was van zoodanigen aard, dat men niet kon antwoorden op hetgeen wat noodig was, maar op hetgeen kon betaald worden. Wat deed men? Er werd één hoogleeraar in de Oostersche taal- en volkenkunde benoemd. Had men een anderen weg gevolgd, de kosten op de staatsbegrooting gebragt, men zou zich niet tot de benoeming van één hoogleeraar bepaald hebben Later heeft men er van tijd tot tijd iets bijgevoegd, naar mate men fondsen had, en daardoor is het steeds eene gebrekkige inrigting gebleven.

Spreker wil geene aanmerking op personen maken. Hij laat de personen in hunne waarde. Hij spreekt alleen van de inrigting, en om een bewijs te geven hoe gebrekkig die is, moet hij wijzen op hetgeen men onlangs in Nederland gezien heeft. Aan de akademie is geplaatst een zeer uitstekend hoogleeraar tot onderrigt in de theorie der Javaansche taal. Toen men onlangs in de bekende zaak der Maleijers een tolk noodig had voor de Maleische taal, heeft de akademie er geen kunnen leveren. Het doel der inrigting kan toch niet zijn, om speculerende geleerden te vormen, maar practische mannen, die in Indië komende, van die talen gebruik kunnen maken. Men heeft het geluk, aan de akademie een uitstekend geleerde voor de Javaansche taal te hebben. Het gevolg is, dat het Javaansch als hoofdzaak gedoceerd wordt, en het Maleisch, eene zeer voorname taal in Indië, als bij zaak *taliter qualiter* wordt onderwezen. Een tweede gevolg is, dat er bij de jongelieden weinig lust tot studie is ontstaan. Men moet er doorheen. Men moet zich voor het examen dresseren. Maar liefde voor de studie, voor de Indische wetenschap, is er niet. En is dit te verwonderen? Welk is het personeel, dat de hoogleeraar op zijn collegie ziet? De meest bonte mengeling van de meest heterogene bestanddeelen. Soms ziet men naast den man, die in Indie reeds eene loopbaan achter zich heeft, een jongeling zitten; de officier van justitie van den raad te Macassar zit op de schoolbank te Delft; zijne kinderen gaan op de Fransche school en hij op de banken der akademie. Is het aan iemand gegeven, aan zulk bont personeel te voldoen, zoodat allen lust voor de wetenschap kunnen hebben? Wat is nu het gevolg van de inrigting voor Indie geweest? Is de toestand daar zooveel verbeterd? Heeft men daar zooveel meer keuzen gehad bij de benoeming van ambtenaren? Is het wetenschappelijk element daarbij meer doorgedrongen? Dit zal niet ligt bevestigend beantwoord worden. Integendeel, de regtsgeleerde, als hij den doctorshoed aan eene der akademien verkregen heeft, moet zijne regtskennis gedurende twee jaren laten rusten, en moet zijn hoofd wijden aan de Javaansche taal, en wat er verder geleerd wordt. En is het dan niet natuurlijk, dat, na zich twee jaren daarmede bezig gehouden te hebben, de regtsstudie daardoor moet geleden hebben? De statistiek bewijst ook, dat van hetgeen van de jongelieden gevergd wordt, slechts een derde het doel heeft bereikt. Van de jongelieden, die voor ambtenaar van de tweede klasse studeren, is tot dusver slechts een derde benoemd. Maar er is meer. Heeft de Delftsche akademie ambtenaren genoeg geleverd? Dit is zoo weinig waar, dat men juist daarom nu en dan de deur geopend heeft. Men is verpligt geweest, nu en dan ambtenaren in Indie te plaatsen, tegen de bepalingen nopens het radicaal in. Dat dit eene onregtvaardigheid is, behoeft niet gezegd te worden; maar dit is thans de kwestie niet. Men spreekt alleen in het belang der dienst, en dan is de Delftsche akademie niet in staat geweest, noch wat het gehalte, noch wat het geheel betreft, aan het vereischte te voldoen. Het doel is alzoo mislukt. Maar gesteld, het doel ware gelukt, en de Indische ambtenaren waren zamengesteld uit jongelieden, afkomstig van de Delftsche akademie. Wat zou daarvan het gevolg geweest zijn? Groote eentoonigheid; dat alles afkomstig was uit die eene bron, met ter zijde stellen van die menigte elementen van elders. Dat is eene eerste groote ramp van het corps Indische ambtenaren.

2e. De middelen tot voorloopige voorziening.— Bij de wet op het middelbaar onderwijs zal eene hervorming der Delftsche akademie moeten tot stand komen: dit op den voorgrond; maar voorshands kan het kwaad, waarop gewezen is, worden weggenomen. Men kan in Indie vereenigen de praktijk met het elementair, wetenschappelijk onderrigt. Het middel is eenvoudig: in de eerste plaats heffe men het monopolie op. Men zette den weg open voor allen, die kundigheid hebben, om in Indie van den laagsten tot den hoogsten trap op te klimmen, zonder te vragen, waar men die bekwaamheden verkregen hebbe. Men neme den slagboom weg, waardoor men gedwongen is door den trechter te gaan. Men bepale, dat ieder in Indie behalve speciale vakken, zooals doctor enz. voor zoover hij bekwaam zij in dienst kunne treden, en volgens den gewonen regel der hierarchie opklimmen. Ten tweede trachte men met de routine tevens het wetenschappelijk element te vereenigen. Men doe dit zoo: men bepale, dat er jaarlijks, zoowel in Indie als in Nederland, gelegenheid zal worden gegeven tot het afleggen van examens, niet één examen, maar, onderscheidene in verschillende vakken. Men vordere niet van allen hetzelfde. Niet van een lid voor de Rekenkamer hetzelfde als voor een adsistent resident. Men vrage

niet bij dat examen, waar hij zijne kennis heeft opgedaan. Men rigte het examen niet zoo in, dat het verband moet houden met de lessen der Delftsche Academie, maar afgescheiden van eene bepaalde rigting, en vrage: „Zijt gij bekwaam voor hetgeen gij noodig hebt." Om zulke examens aan te moedigen verbinde men daaraan, zoowel in Indie als in Nederland bijzondere voordeelen. Hij, die in Indie een voldoend examen heeft afgelegd, trede onmiddelijk in dienst, niet in eene mindere, maar in eene hoogere betrekking. Als het examen in Nederland is afgelegd, bepale men daarbij bovendien vrije overtogt naar Indie, enz. Dit kan voor's hands geschieden. Er is nog meer noodig. De hulpmiddelen voor de studie moeten van Staatswege gemakkelijk gemaakt worden. De Minister van Kolonien moet daartoe het ernstig voornemen hebben. Als men dergelijke maatregelen neemt, dan is dit in het belang der Delftsche Akademie ook zoo als die nu bestaat. Men heeft gezegd, dat de Delftsche Academie niet zoo kwaad is; dat het getal leerlingen dagelijks toeneemt. Dit bewijst alleen, dat men van het monopolie gebruik maakt, maar geenszins voor het onderwijs. Als de dwang weggenomen wordt, dan zal men te Delft zien wat ook elders gebeurt, dan zal de hoogleeraar voortaan een prikkel voor het onderwijs vinden, dat niemand gedwongen is het bij te wonen. En als men dan weet, dat te Delft het beste onderwijs gegeven wordt, dan zal men zich ook derwaarts begeven. De oude zaak is een hoogst nationaal belang. Hoedanig het korps Indische ambtenaren zij zamengesteld, is eene vraag van het uiterste gewigt, niet alleen om de millioenen schats, uit Indie getrokken, maar ook uit een hooger belang, omdat het lot van die millioenen zielen, die aan den scepter van Nederland zijn toegevoegd, met deze kwestie in het naauwste verband staat.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van **16** *Februarij* **1859** N°. **14.**

EXTRAKT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië.*

BUITENZORG, *den* 31*sten Januarij* 1859. (No. 9,)

(*Staatsblad No. 6a.*)

Gelezen de missives:

I. van den Minister van Kolonien, van 24 November 1857, La I, no. 19/1398:

II. enz.

De Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Krachtens magtiging en voor zooveel noodig onder nadere goedkeuring des Konings:

I. het regentschap Soerabaya te splitsen in twee regentschappen:

a. Soerabaya, bestaande uit de districten Kotta, Djebakotta en Goenong Kending;

b. Sidokarie, bestaande uit de districten Djengollo I, II, III en IV en Rawapoeloe I en II, naar de hoofdplaats van dien naam, waar de zetel van den regent en van eenen landraad zal zijn gevestigd;

II. het district Kaboh, thans onder het regentschap Soerabaya sorterende, doch onder het beheer staande van den adsistent resident van Modjokerto, te vereenigen met het regentschap Modjokerto;

III. het regentschap Sidokarie te stellen onder het beheer van eenen adsistent resident:

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal;

De Algemeene Secretaris.

A. LOUDON.

Civiel Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten kommies bij het bureau van den chef over de geneeskundige dienst H. D. van Boeckholt.

ONTHEVEN:

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, van de verdere waarneming zijner betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de waarnemende kommies bij den algemeenen ontvanger te Samarang J. Nettekoven.

BENOEMD:

Tot adsistent resident van Saparoea en Haroekoe (Moluksche eilanden), de adsistent resident van Hila en Larieke W. A. Duvelaar van Campen.

Tot kommies bij den algemeenen ontvanger te Samarang, de eerste klerk bij de directie van financien J. G. Altheer.

Tot ontvanger van het regt van successie onder vreemde oosterlingen en van de successie en overgangsregten te Samarang R. Keijzer, adsistent resident voor de comptabiliteit aldaar.

Tot kommies ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Joana (Japara), H. Oudhoff Jr. laatst kassier bij het vendudepartement te Samarang.

Tot eersten kommies bij den algemeenen ontvanger te Soerabaya, de kommies op het adsistent-residentiebureau te Patjitan F. J. F. Schönlaub.

BEVORDERD:

Tot opzigter der 1ste klasse bij 's lands burgerlijke openbare werken, de opzigter der 2de klasse A. van Diggelen; met bepaling dat hij te Padang gevestigd blijft.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der betrekking van adsistent resident van Sidokarie (residentie Soerabaya), aan den kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures J. H. van der Palm.

GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der kultures de ambtenaren der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie S. K. van Aalst, W. A. de Kock van Leeuwen en J. C. Reijnst.

Schutterijen, enz.

BENOEMD:

Tot leden van den krijgsraad der schutterij voor het jaar 1859.

TE SOERABAYA.

de kapitein B. J. van Eck,
de eerste luitenant mr. J. A. Kooiman,
de tweede luitenant S. A. Thomas,
de sergeant-majoor J. C. van der Worm,
de sergeant E. In 't Veld,
de korporaal M. J. Bouwensch,
de schutter J. W. Doijer.

Tot president en leden in den raad van administratie voor het jaar 1859.
de majoor kommandant R. H. A. Heidsieck, tot president.
de kapiteins B. J. van Eck en mr. L. G. Bouricius, tot leden.

BIJ DE SCHUTTERIJ TE PADANG.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, de eerste luitenant mr. L. Hovij.

BENOEMD:

Tot eersten luitenant mr. A. F. Wigchers, vroeger kapitein bij de dienstdoende schutterij te Groningen.

Militair Departement.

BEVORDERD:

BIJ HET WAPEN DER GENIE EN SAPPEURS.

Tot kapitein, de eerste luitenant D. Maarschalk.
Tot eerste luitenant de tweede luitenant M. C. van Daalen Wetters; beiden van het wapen.

BENOEMD:

Tot opziener over de smeden bij den artillerie-konstructiewinkel te Soerabaya, de onderopziener der eerste klasse over de smeden bij die inrigting K. Haring.

Marine Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den luitenant-ter-zee der eerste klasse bij het sedentaire zeewezen in Nederlandsch-Indie E. H. Boom, thans op nonactiviteit.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 12 en 16 Februarij 1859 no. 13 en 14, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de wees en boedelkamer te Patti, van wijlen den heer Scipio de Kanter.

Door de Weeskamer te Batavia, van wijlen den chinees Tan Kongboen.

Door de testamentaire executeuren te Soeracarta, van wijlen den heer C. F. Winter.

Door de testamentaire executeuren te Passaroeang, van wijlen mevrouw de weduwe Jane Meijer, geboren Bell.

(*Voor de Policie.*) In de nabijheid van *de roode brug* is gevonden EENE RING met drie diamanten steenen.

De eigenaar kan dezelve, tegen voldoende aanwijzing van het eigendomsregt en betaling der kosten van deze advertentie, terugbekomen ten burele van

Den Assistent Resident voor de policie.

(202) SWERVER.

De Algemeene Ontvanger te Soerabaya maakt bij deze bekend, dat ten zijnen kantore gedurende de maand Maart aanstaande, dagelijks (zon en feestdagen uitgezonderd,) zal worden gevaceerd tot de ontvangst van de belasting op het houden van *Paarden* en *Wagens* over het jaar 1859, welke belasting krachtens het bepaalde bij publicatie van den Gouverneur-Generaal dd. 1 November 1851, in eens en bepaaldelijk voor of uiterlijk op ultimo dier maand, zal moeten zijn aangezuiverd, op verbeurte voor de nalatigen, van de boete bij art. 16 van bovengemelde publicatie vastgesteld, zullende de belastingschuldigen, voor zoo verre zij woonachtig zijn, in de afdeelingen Modjokerto, Grissee en Bawean, hunne belasting moeten afdragen, aan den Adsistent Resident dier afdeeling.

SOERABAYA, *De Algemeene Ontvanger*
23 *Februarij* 1859. (224) F. W. SPANGENBERG.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de	maand	Maart	op den	5den en 21sten.
„	„	April	„	2den 13den en 30sten.
„	„	Mei	„	18den
„	„	Junij	„	1sten, 17den en 30sten.
„	„	Julij	„	17den
„	„	Augustus	„	1sten en 17den.
„	„	September	„	2den „ 18den.
„	„	October	„	2den „ 18den.
„	„	November	„	2den „ 18den.
„	„	December	„	2den „ 18den.

des namiddags te vier ure.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

D. D. VAN BOECKHOLTZ
met
J. W. POSTEMA,
SOERABAYA, *Wed. Dinsbach.*
19 *Februarij* 1859. (200)

GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, E. C. BERGMANS, geb. *Wichelhausen.*
SOERABAYA, 23 *Februarij* 1859. (229)

Bevallen van een *ZOON*, L. S. COUWENBERG, *geb. van Gijen.*
SOERABAYA, 16 *Februarij* 1859. (188)

Bevallen van eenen dooden *ZOON*, A. E. VAN LEEUWEN, *geb. de Groot.*
SOERABAYA, *Eenige kennisgave*,
17 *Februarij* 1859. (198)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Vrijdag en Zaturdag den 25*sten en* 26*sten dezer:*

Ten huize van den kolonel L. J. KROLL,

Van welonderhoudene MAHONIJHOUTEN en BATAVIASCHE MEUBELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, enz.

VERDERS:

GOED GEDRESSEERDE RIJ en WAGEN PAARDEN, benevens eene REIS-TOER-TENT-WAGEN en PALANQUIN.

Verscheidene soorten van TAFEL- en FIJNE WIJNEN, en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (193)

VENDUTIE TE GRISSEE.

Op Vrijdag den 25*sten Februarij* 1859.

Van EEN ERF, gelegen in de kampong *Lodjie* te GRISSEE.

VOORTS,

MEUBELAIR, GOUD en ZILVERWERK en andere GOEDEREN, behoorende tot den boedel van den Heer J. SMITH aldaar. (199)

VENDUTIE TE GRISSEE.

Op Maandag den 28*sten Februarij* 1859.

Ten huize van wijlen den Arabier SHERIFF HASSAN BIN ABDULLAH SEGAFF.

Van MEUBELAIRE GOEDEREN, HUTWERKEN, GOUD en ZILVERWERKEN enz., enz. (212)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 2*den Maart a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN. (225)

Op de vendutie van *den* 2*den Maart a. s*, zal worden verkocht eene partij van circa 70 picols GUANO. (226)

WILLIGE VERKOOPING.

Op Donderdag den 3*den Maart a. s.*

Voor het kantoor van en ten overstaan van den ondergeteekenden deurwaarder, in *de Zoete-steeg* alhier, van

1°. **eene praauw tjemplong**, kunnende laden 8½ koijang, liggende in de rivier *Kaliemaas*, toebehoorende aan den Chinees TJOE TJIAN, geschiedende deze verkoop ten verzoeke van den Chinees KWA TJONG IE, krachtens Raadschuldkennis de dato 25 November 1859 No. 86.

2°. **Eenige preciosa's**, toebehoorende aan den Chinees TAN BOEN GIOK, en zulks ten verzoeke van den Luitenant der Chinezen HAN TJOEI WAN, krachtens de grosse eener notarieele obligatie op den 26sten Januarij 1857, onder No. 104 voor den alhier residerenden Notaris Z. A. EEKHOUT en getuigen gepasseerd.

De deurwaarder bij den Raad van justitie te Soerabaya,

(233) F. MOOIJAART.

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Woensdag den 9den Maart a. s.

Ten huize van den heer P. SWEEVER op *Genteng*.

Van EENEN ZEER NETTEN, WEL ONDERHOUDEN INBOEDEL, met al deszelfs toebehooren.

VERDER:

VERSCHILLENDE RIJTUIGEN, WAGEN en RIJPAARDEN, en hetgene verder zal worden te voorschijn gebragt. (196)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Vrijdag en Zaturdag den 11den en 12den Maart 1859.

Ten huize van den ASSISTENT RESIDENT te *Modjokerto*.

Van goed onderhouden MEUBELAIRE GOEDEREN van NGAMPLONG-SONO-KEMBANG en POEMOSODO HOUT; SPIEGELS en SCHILDERIJEN, goed gedresseerde ZWARTE KADOESCHE RIJ- en- WAGENPAARDEN; DRIE zoo goed als nieuwe RIJTUIGEN, als EENE KOETS, EEN VIS-A-VIS en EEN TENT-REISWAGEN, EUROPESCHE en BASTAARD melk gevende KOEBEESTEN.

VOORTS:

JUWEELEN, GOUD- en- ZILVERWERK, ETAGERE- VOORWERPEN, PORCELEINEN SERVIEZEN, GLASWERK, EENE NIEUWE IJZEREN BRANDWAARBORGKAST, KEUKENGEREEDSCHAPPEN, enz. (213)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

DE STOOMBOOT

KONINGIN DER NEDERLANDEN

KAPT. E. LEWIS.

Zal op *Dingsdag den 1sten Maart* naar SINGAPORE, via SAMARANG en BATAVIA, vertrekken. Voor vracht en passage adressere men zich bij

De Agenten

(195) FRASER EATON & CO.

HET STOOMSCHIP PADANG.

KAPITEIN SCHIPPER.

Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG en CHERIBON, op Vrijdag den 25sten a. s. Adres bij

De Agenten,

(215) B. KOPERSMIT & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het bijzonder voor passagiers ingerigte barkschip

VIER GEBROEDERS,

kapt. J. C. BUNK, om einde *Maart* te vertrekken.

Genoemde bodem is voorzien van ruime en luchtige hutten, en voert eenen geëxamineerden scheepsdoctor.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

De Agenten,

(197) B. KOPERSMIT & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het schip

AGNETA,

Kapt. R. GRIVEL. Gemelde bodem heeft goede inrigtingen voor Passagiers, voert eenen geëxamineerden scheeps-doctor en zal einde der maand Maart vertrekken.

Ter bekoming van inlichtingen vervoege men zich bij

De Agenten,

(231) B. KOPERSMIT & CO.

MR. CARTER.

CHIRURGIJN-DENTIST.

Heeft de eer bekend te maken dat hij, uithoofde van bezigheden, naar Pasoeroean vertrokken is, doch het voornemen heeft om over tien dagen op deze plaats terug te keeren, ten einde alhier zijne praktijk te hervatten.

SOERABAYA, 19 *Februarij* 1859. (191)

Bij eene **Particuliere Tabaks-Onderneming**, van 100 à 150 bouws aanplant, wordt gevraagd een geschikt persoon om met **de Administratie** te worden belast.

Hierop reflecterenden gelieven zich te adresseren bij SCHIMMELPENNINCK & Co te Soerabaya. (192)

J. A. SIMBART,

Beveelt zich tot **het graveren van grafsteenen en schilderen van hangborden.**

Djagaragastraat. (190)

J. SCHMIDT,

MEESTER KLEEDERMAKER,

heeft de eer het publiek van *Sourabaija* en omliggende plaatsen bekend te maken dat hij heeft ontvangen.

Een Prachtig Assortiment Engelsche flanel.

Geschikt voor ochtendkleeding. (208)

J. SCHMIDT,

Mr. TAILLEUR,

a l'honneur d'informer le public de *Sourabaya* et des résidences environnantes, qu'il vient de reçevoir

Un magnifique Assortiment de flanelle Anglaise,

Pour vêtements du matin. (209)

TE HUUR

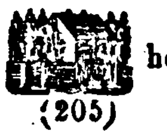

HET HUIS, thans bewoond door den heer LINDEMAN, in de *Boomstraat*.

(205) SCHMIDT WEIJMANS.

TE HUUR

HET HUIS gelegen in de 2de *Kalisosok*, tegen over dat van den Heer LEIJFELD.

(203) F. W. RIES.

TE KOOP

Alle soorten van **Brillen** en **naauwkeurig geslepene Glazen**, voor alle gebreken der oogen, als: **Lorgnetten, Loupen**, enz.

VOORTS:

Thermometers, Vochtwegers, enz, bij

J. HITZ.

Adres den Heer HUIJSDENS.

(210) *Kaliesosok* N°. 2.

WORDT TE KOOP AANGEBODEN

EENE STOOMKETEL.

Te bezigtigen en te bevragen bij

(217) J. LLOYD & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(223) Bij B. KOPERSMIT & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(204) Bij FRASER EATON & CO.

J. LLOYD & CO.

HEBBEN PAS ONTVANGEN.

ZINK, breede en smalle bladen.

PLAT LOOD, BALLASTSCHOPPEN.

LOGLIJNEN, hand en diep ZEELOODLIJNEN, allerhande soorten van VERFWAREN, ZEILDOEK en gekookte en ongekookte LIJNOLIE. (232)

ONTVANGEN.

PUIK PUIKE MADERA in 1/1 en 1/2 flesschen.

PORTER-LANS- en HAANTJES BIER.

PORT-WIJN in 1/1 en 1/2 flesschen.

GRAND VIN BRANNE MOUTON.

OLD CHAMPAGNE COGNAC.

WIT BARCELONA D°.

EXQUISE CHAMPAGNE in 1/1 in 1/2 flesschen.

GENEVER AVH. en andere goedkoopere soorten.

(219) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

PAS AANGEBRAGT.

BOTER.

A contant *f* 16.—

(218) F. SCHMID.

PAS ONTVANGEN.

VERSCH MINERAALWATER op halve kruiken.

IJZER en KOPERWERKEN.

KRAANZAGEN.

COMPLETE DAGUERRÉOTIJPE TOESTELLEN, terwijl ook gelegenheid bestaat tot het laten vervaardigen van DAGUERRÉOTIJPE PORTRETTEN.

(116) Bij DUIJSHART.

GROENE ZEEP in stopflesschen en in vaatjes.

LIKEUREN van *Fockink*.

(222) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

IJZEREN COPIEER PERSEN

MET

TOEBEHOOREN

BIJ

(207) GEBR. GIMBERG & CO.

ZAKKIJ en SOIJA.

SAMARANGSCHE en andere BESCHUIT.

CANARIE ZAAD.

PUIK ROOKVLEESCH en HAMMEN.

Voorts allerlei soorten HOLLANDSCHE, FRANSCHE en ENGELSCHE PROVISIEN als:

VLEESCHEN, GEVOGELTE, PASTEIJEN, GROENTENS, BANKET, SUIKERWERK.

VRUCHTEN enz.

(221) Bij **DE STURLER & FAGNOTTI.**

PAS ONTVANGEN

BIJ

F. RIEL.

Vele soorten van **IJzerwerk**, waarbij zeer mooije **Gereedschappen.**

Verf, Vernis, Lijn- en terpentijn olie, Best Brusselsch Wagenlak.

Spiegels, Schilderijen, enz.

Uit gebrek aan ruimte zullen deze goederen verkocht worden aan het *Komédieplein*, in het huis vroeger geoccupeerd door den WelEd. Gestr. Heer STENNEKES. (227)

PAS ONTVANGEN

PUIKE HAM EN HARING.

Aangebragt met het schip **De Stad Gouda.**

(228) Bij B. H. KUIJPER.

PUIKE BOTER van *von der Leeuw*.

GEZOUTEN VLEESCH in kleine vaatjes.

PUIKE HARING en ANSJOVISCH.

GERAFINEERDE SUIKER in mandjes van 1/4 pikol.

KOFFIJ, beste kwaliteit per 1/16, 1/4, 1/2 en heele pikol.

(220) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

ONTVANGEN

HOLLANDSCH BIER, op kruiken.

HOMBURGER WATER.

(230) GEBR. VAN DELDEN.

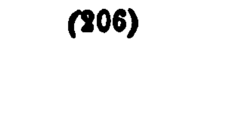

De ondergeteekende recommandeert zich tot het HOUDEN VAN VENDUTIEN en TAXEREN VAN LOSSE GOEDEREN.

(206) **GUSTAV BEHREND.**

LOGE DE VRIENDSCHAP.

LEERLINGS RECEPTIE.

Op Zaturdag den 26sten Februarij 1859, des avonds ten zeven ure, in het Loge-gebouw.

J. HAGEMAN JCz.
Secretaris.

(214)

Met vergunning van den Heer Resident.

SOERABAYASCHE SCHOUWBURG.

TWEE SOIREES AMUSANTES,

PROEVEN VAN BEHENDIGHEID

VAN

MONSIEUR THEO,

PRESTIDIGATEUR.

Vrijdag den 25sten Februarij en Woensdag den 2den Maart 1859.

De deuren zullen ten 7½ ure geopend worden.

Aanvang ten 8 ure precies.

PRIJZEN DER PLAATSEN.

Voor een Heer of Dame. . . . . *f* 3.—
„ een Kind. . . . . „ 2.—

Plaatsen kunnen besproken worden op de dagen der voorstellingen, van des voormiddags 8 tot 11 ure, tegen betaling van *f* ½ per plaats.

Mr. Théo is bereid om ook in particuliere gezelschappen proeven zijner kunstverrigtingen te geven, gedurende zijn verblijf te Sourabaya.

Adres *Hôtel du Commerce.* (211)

TELEGRAM.

Aangeboden te Batavia den 22sten Februarij te 12 ure 40 minuten des namiddags, ontvangen te Soerabaya den 22sten Februarij te 5 ure 18 minuten des namiddags.

Het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, aanbrengende de per land-mail uit Europa verzondene brieven en nieuwsbladen, loopende uit Nederland tot den 8sten Januarij ll. is in den vroegen morgen van den 22sten dezer te Batavia aangekomen.

Het eenige belangrijke nieuws uit Nederland bestaat in het verleenen der Koninklijke concessie tot exploitatie van Borneo's Westkust, door eene particuliere Maatschappij.

De keizer der Franschen heeft zich bij gelegenheid van het ontvangen der gelukwenschen van de verschillende staatsligchamen, op den nieuwjaarsdag, op eene ongunstige wijze uitgelaten over zijne verhouding tot Oostenrijk.

Dit heeft in de politieke wereld veel onrust gebaard, en eene niet onbelangrijke daling der Fransche en Oostenrijksche fondsen ten gevolge gehad.

HANDELSBERIGTEN.

In den handel was het over het algemeen stil, schoon de meeste artikelen eene neiging tot rijzing vertoonen.

Koffij zonder omzet.
Suiker met levendige vraag tot eene verhooging van *f* 1. boven vorige prijzen.
Rijst zonder afdoeningen.
Tin stijgende.
Indigo flaauw.

SOERABAYA, den 24sten Februarij 1859.

Bij het persen leggen dezes was de post van de West wederom niet aangekomen.

Het Nederlandsche barkschip *Soesburg*, gezagvoerder von Linderen, den 19den dezer van hier naar China vertrokken met eene lading rijst, heeft den volgenden dag op eene blinde klip gestoten en is onmiddelijk gezonken. De equipage is gered, doch schip en lading zullen geheel verloren zijn, aangezien van het schip alleen de toppen der masten nog zigtbaar zijn.

Het publiek van Soerabaya is geruimen tijd verstoken geweest van eenige openbare vermakelijkheid. De tempel van *Thalia*, met zoovele zware opofferingen hier ter plaatse gesticht, wacht steeds dat de beoefenaars der edele tooneelspeelkunst de opgewekthied zullen hebben om de beloofde reeks van voorstellingen, waarvoor ieder welwillend burger te dezer plaatse zich bereid heeft getoond het zijne bij te dragen, te voleindigen.

Intusschen is een vreemdeling hier ter plaatse aangekomen, wiens kunstttalent ons eenige vergoeding belooft voor het gemis, dat wij ondervinden, en die het voornemen heeft aangekondigd ons op morgen avond in de zaal van den schouwburg te vergesten, op de bewijsen zijner onbegrijpelijke snelvingerigheid, (*prestidigitation*), die inderdaad bewonderenswaardig zijn.

Wij hebben daarvan reeds proeven gezien, zoo als wij nimmer hier noch elders zagen vertoonen.

De heer THÉO verrigt al zijne toeren met de grootste eenvoudigheid en gemakkelijkheid, zonder behulp van compères of van eenig mecaniek. Een spel kaarten en eene tafel om er de kaarten op te leggen zijn hem voldoende om een groot gezelschap in bewondering opgetogen te houden, en te vermaken.

Wij hopen dat deze reisiger door eene talrijke opkomst, waaraan eene goede recette verbonden is, voor zijne bijzondere talenten ruime belooning zal vinden.

JONGENS WEEZEN-INRIGTING TE SOERABAYA.

Bedrag der inschrijvingen tot en met den 12den Februarij 1859.

GULDENS EN CENTEN.

WAAR INGESCHREVEN.	IN KONS. VAN 2000	VAN 1000	VAN 500	VAN 100 TOT 500	VAN MINDER DAN 100		TOTAAL.		'S JAARS. VOOR A.		VOOR B.		TOTAAL.	
Transport . .	4000	4000	12500	16275	8290	57	45065	57	3834	74	21218	60	25053	34
BAGELEN . .	„	„	„	100	138		238		„		12		12	
HET LEGER . .	„	„	„	„	61		61		100		152		252	
NEDERLAND . .	„	„	„	100	„		100		„		„		„	
TOTAAL. . .	4000	4000	12500	16475	8489	57	45464	57	3934	74	21382	60	25317	34

BATAVIA, den 14den Februarij 1859.

J. C. REIJNST.

NEDERLAND.

Door het afsterven van den gepensioneerden luitenant generaal der genie, jhr. F J. T. van der Wijck, verloor de stad Kleef, de plaats zijner tijdelijke inwoning, een harer achtingswaardige ingezetenen, en de vele aldaar verblijf houdende Nederlanders een door hen allen hooggeschatten en beminden vriend, terwijl het Nederlandsche leger terugblikt op een thans ontslapen krijgsoverste, die, gedurende een onafgebroken dienstijd van 52 jaren, voornamelijk bij dat leger, eene reeks van krijgsbedrijven en hoogstgewigtige werkzaamheden verrigtte, zoo als voorzeker aan weinigen mogt te beurt vallen.

Uit een oud-adelijk geslacht, den 17den April 1779, te Zwolle geboren, trad van der Wijck, in 1791, als kadet, in dienst van den staat. Na in 1795 tot buitengewoon ingenieur, in 1798 tot luitenant en in 1804 tot kapitein-ingenieur bevorderd te zijn, werd hij, van 1804 tot 1809, achtereenvolgend belast met het in staat van verdediging stellen van de vesting Breda; het opwerpen van versterkte posten in de linie van Amsterdam; met de dienst in de Zeeuwsche eilanden; met de limiet-scheiding tusschen Holland en Frankrijk, en voorts benoemd tot kommandant der fortificatien in het district 's Hertogenbosch en, verder geattacheerd aan den staf van den kommanderenden generaal, werd hem de dienst als chef der genie, in het arrondissement Amsterdam, opgedragen. In 1809 nam van der Wijck deel aan de campagne tegen de Engelschen in Zeeland. In 1811 werd hij als eerste kapitein-ingenieur bij het keizerlijk ingenieur-korps, belast met de onder-directie der genie te Amsterdam. In 1813 werd hem het in bruikbaren staat brengen van het bruggenhoofd te Doesburg en het inunderen van den regter IJsseloever, opgedragen, waarbij hij door de kozakken gevangen genomen, en vervolgens naar Bremen vervoerd werd. In 1814 was hij tijdelijk in dienst bij den staf der Engelsche armee, en werd als eerste kapitein-ingenieur, belast met het opwerpen van redoutes voor de vesting Bergen-op-Zoom. In dat zelfde jaar werd hij bij het Nederlandsche leger in dienst gesteld, en belast met eene verkenning van het kanaal van het Noorden; vervolgens in het jaar 1815, tot majoor en tot luitenant kolonel-ingenieur bevorderd, werd aan van der Wijck tot 1823 achtereenvolgens opgedragen het in staat van verdediging stellen van de vesting Maastricht, alsmede het ontwerpen en uitvoeren van nieuwe vestingwerken, te Maastricht en onderhoorige forten. Van 1824 tot 1827 was van der Wijck eerstaanwezend ingenieur te Bergen op Zoom. In 1828 eerstaanwezend ingenieur te Antwerpen zijnde, werd hij bevorderd tot kolonel-ingenieur en directeur in de 4de directie van fortificatien te Antwerpen. In die betrekking, tijdens den gewapenden opstand, en tot het bombardement, hetwelk hij op de citadel bijwoonde, te Antwerpen residerende, bewees hij aldaar belangrijke diensten, terwijl zijn toestand en die van eenige leden zijner familie, bij het uitbreken der onlusten zeer hagchelijk was; zijne woning werd geheel uitgeplunderd; al wat hij bezat geroofd of vernield, terwijl eenige zijner kinderen niet dan met levensgevaar en van alles ontbloot aan de blinde wraakzucht der opstandelingen ontkwamen. Dadelijk na het bombardement van Antwerpen werd de toenmalige kolonel-directeur van der Wijck, door den opper-bevelhebber der citadel naar 's Hage afgevaardigd, om in persoon aan Z. M. den koning en Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden, verslag te doen van alles, wat tot dat tijdstip te Antwerpen en in de citadel was voorgevallen. Na de gebeurtenissen in Belgie werd hij als directeur der fortificatien, belast met het in staat van verdediging stellen van de in zijne directie gelegen vestingen en forten, waaronder de citadel van Antwerpen en de fortes Lillo en Liefkenshoek begrepen waren; en voorts werden hem verscheidene andere zeer belangrijke commissien, zoo bij het leger te veld als in het belang van den waterstaat, enz., betrekkelijk het digten van doorsnijdingen in den Schelde-dijk bij het fort Lillo, enz., toevertrouwd. In 1836 werd de kolonel van der Wijck benoemd tot generaal-majoor. Gedurende vele jaren was van der Wijck, bij afwisseling lid en voorzitter der commissie voor het militair onderwijs aan de Koninklijke Militaire akademie te Breda. In 1843 werd hij met den rang van Luitenant-Generaal gepensioneerd. Had de generaal van der Wijck, gedurende zijne *Twee- en Vijftig jarige* dienst, en bij de vele, nuttige belangrijke maar dikwerf hoogst moeijelijke werkzaamheden, die hem werden opgedragen, het voorregt, menigvuldige blijken van vereerende goedkeuring en onderscheiding van den Koning te verwerven; (hem mogten immers de welverdiende onderscheidingen te beurt vallen, van, in 1823, met de Militaire Willemsorde, en in 1840, met de orde van den Nederlandschen leeuw, te worden gedecoreerd) en geniet hij, bij dit alles, de onverdeelde hoogachting van allen die zijn kordaat, regtschapen en rondborstig karakter hadden leeren op prijs stellen. Tot het ambteloos leven teruggekeerd werd hij door allen, die eenen vertrouwelijken omgang met hem hadden, steeds hooggeschat en vereerd.

Met een helder verstand en veelzijdige kennis begaafd, vars van alle aanmatiging; eenvoudig, openhartig, minzaam en dienstvaardig, was hij steeds de ziel, het glanspunt van den kring zijner vrienden; maar, bovenal, was hij voortdurend het voorwerp van eerbied en bewondering van hen allen, wegens den mannelijken moed en het Godsdienstig vertrouwen die, in weêrwil van de zwaarste rampen, welke hem in den avond zijns levens troffen, en van de smartelijke wonden, die aan zijn gevoelig hart werden toegebragt, hem bleven bezielen, toen hij binnen een tijdvak van 9 jaren, achtereenvolgens zijne vier zonen, in de kracht van hun leven, en in eervolle rangen of dienstbetrekkingen van den staat geplaatst, en daarna zijne waardige echtgenoote, die hem zoo dierbaar was, door den dood van hem zag weggerukt. Zijn aandenken zal bij velen in duurzame eere blijven.

Den 28sten December zal van Harderwijk vertrekken, om op dien zelfden dag over te gaan aan boord van het schip *Graaf van Heiden Reinestein*, gezagvoerder J. Wamsteker, liggende in het Nieuwe Diep, bestemd naar de O.-I., een detachement sterk 125 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den kapitein der infanterie A. W. Mensinga, medegeleider de 2 de luit. der inf. jhr. J. H. C. van der Wijck, benevens de officieren van gezondheid 3 de klasse F. H. MacGillavrij en H. J. Weiers Bettink.

FRANKRIJK.

De policie is eene vereeniging op het spoor gekomen, die bepaald ten doel had, om hare leden zonder werken aan den kost te helpen. Het centrum van deze sonderlinge broederschap was gevestigd in de *rue des Allemands*, ten huize van een grroothandelaar in lompen, die tevens als hoofd-directeur fungeerde, en de onderscheidene vertakkingen, die het ligchaam in de hoofdstad telde, zoo energiek geconcentreerd en georganiseerd had, dat de uitgebreide associatie maar al te goed haar doel bereikte, in weerwil dat dit hoogst moeijelijk ten uitvoer was te brengen, zonder bij de policie in het oog te loopen. De leden waren namelijk verdeeld in verschillende afdeelingen, naar mate van hunne geoefendheid in het plegen van bedriegerij. Zoo moesten eenigen zich bepalen tot bedelarij langs den openbaren weg, terwijl anderen, als fatsoenlijke lieden gekleed en met behulp van valsche certificaten, een beroep moesten doen op de stille weldadigheid der ingezetenen, bij wie zij zich als ongelukkigen uit den voornamen burgerstand moesten voordoen. De derde afdeeling bestond uit leden, die eene proef van behendigheid hadden afgelegd in zakkenrollen en inbraak, en dezulken, die als handlangers of uitvoerders van kleine opligterijen en andere bedriegerij te gebruiken waren. Iederen morgen gaf de hoofdman aan de afdeelingen hare bepaalde orders, die tegen den avond of nacht moesten uitgevoerd zijn en waarvan tot in de kleinste bijzonderheden bij de onderhoorige opzigters, in verschillende onderafdeelingen door geheel Parijs en zelfs daar buiten gevestigd, werd boek gehouden. Gestolen goederen of wat de leden ook in handen gekregen hadden, werd bij deze soogenaamde hulp-dépôts ingebragt, van waar zij later naar het algemeen dépôt werden getransporteerd, om onder toezigt van de hoofdlieden naar de helers verzonden of ongemerkt verkocht te worden. De daaruit gemaakte en de op andere wijze ingezamelde gelden werden naar een bepaalden maatstaf verdeeld en dat die opbrengst door deze goed in praktijk gebragte en gemeenschappelijke zamenwerking niet schraal uitviel, is genoegzaam daaruit af te leiden, dat de gezamenlijke deelnemers niet alleen behoorlijk konden leven, maar dat er zelfs een paar malen 's weeks een feestmaal op kon overschieten, hetwelk den besten restaurateur tot eer kon strekken. Overigens spreekt

het van zelf, dat de hoofdman, met het verhuren van de benoodigde costumes als anderzins, bij iederen welgelukten coup wel zorgde, dat hij ten aanzien van een behoorlijk aandeel in den buit, niet te kort kwam en als men in het oog houdt, wat al kleine oneenigheden dit gewoonlijk in zulk een complot te weeg brengt, dan moet hij al een bijsonderen tact hebben bezeten, om dit volkje zoo onder den duim te houden, als noodig was om op den duur met goed gevolg dit gevaarlijk bedrijf op sulk eene uitgebreide schaal uit te oefenen. Met dat al had de policie toch zoo goed hare maatregelen genomen, dat het grootste en voornaamste deel der broederschap zich nu in verzekerde bewaring bevindt. Natuurlijk zijn er genoeg bij, die wel reeds vroeger hebben te regt gestaan, doch daarentegen zijn er ook personen onder, van welke niemand zoo iets verwacht zou hebben. Een opmerkelijk verschijnsel is het, dat er zich maar een enkele dronkaard, een enkel eigenlijke ledigglooper onder bevond, terwijl het gezelschap overigens grootendeels bestond uit mislukte acteurs, mislukte schilders en studenten, ontslagen kantoorbedienden, ouvriers zonder werk en meer dergelijke personen.

— De laatste mode alhier is de uit Engeland ingevoerde nieuwigheid, om het wijde kleedje, waarmede de dames tot nu toe de straten veegden, met agraffen aan alle kanten op te haken. Het komt er nu op aan, het kleed met smaak te draperen. Men meent nu op de boulevards herderinnen te zien wandelen, zoo als Watteau die schilderde. Soms hebben de kleederen evenwel veel van de op oude wijze opgespelde venstergordijnen.

NOORD AMERIKA.

Het congres der Vereenigde Staten is den 6 den December geopend. In de door den president bij die gelegenheid uitgesproken boodschap is de taal, wat betreft de betrekkingen der Vereenigde Staten tot het buitenland vredelievend, uitgenomen daar waar van Paraguay en Mexico sprake is. Zij drukt hare bevrediging er over uit dat Engeland van het regt van onderzoek van schepen heeft afgezien De president hoopt dat de liberale partij in Mexico weder aan het bewind zal komen en een geordend bestuur tot stand zal brengen. In het tegenovergestelde geval zouden de Vereenigde Staten genoodzaakt zijn een gedeelte van het land in bezit te nemen, als schadeloosstelling voor de door Amerikaansche burgers geledene verliezen. De president stelt de militaire bezetting van Sonora en Chihuahua door Amerikaansche troepen voor, ten einde vijandelijke invallen der Indianen te voorkomen.

Wat Cuba betreft, zoo beveelt de president aan, dit eiland te koopen, en zullen dienovereenkomstig onderhandelingen worden aangeknoopt. De door den secretaris van staat Cass vertegenwoordigde leer van Monroe zal in Centraal Amerika gehandhaafd worden. Onderhandelingen zijn aangeknoopt om deze kwestie op te lossen. De geschillen met Paraguay zullen waarschijnlijk zonder bloedvergieten geregeld worden. De president gewaagt van de medewerking van den Amerikaanschen gezant met de gevolmagtigden van Engeland en Frankrijk bij het tot stand brengen van het Chinesche tractaat. Hij stelt voor het tegenwoordige tarief van regten *ad valorem* te vervangen door specifieke regten.

Bij deze boodschap zijn gevoegd de gewone verslagen der hoofden van de departementen van algemeen bestuur. Uit dat van den secretaris voor de finantien blijkt dat het te kort over het volgend dienstjaar geraamd wordt op $ 7.914.516. Tot dekking daarvan stelt de regering voor de invoerregten op eenige groote artikelen van binnenlandsche consumtie te verhoogen en specifieke regten te stellen in de plaats der regten ad valorem.

In het huis van vertegenwoordigers is met eene geringe meerderheid besloten de conclusie van de commissie voor de buitenlandsche aangelegenheden tot opzegging van het Bulwer-Clayton tractaat naar eene algemeene commissie te verzenden.

EEN PROCES VOOR HET HOF VAN ASSISES TE ORAN.

Den 23sten November l.l. werd er voor het hof van assises te Oran een zaak behandeld, die zoowel om de daarbij plaats gehad hebbende feiten, als om de daaruit aan het licht gekomen zeden en gewoonten der inlanders, in groote mate belangstelling wekt. De zaak geldt een inlandsche regtbank (medjelès), waarvan sommige leden en eenige proces-voerenden, te zamen zeven in getal, beschuldigd werden van omkooping en knevelarij. In de akte van beschuldiging worden de feiten aldus medegedeeld:

In den loop van de maand Januarij l.l. werd voor de inlandsche regtbank van Sidi-bel Abbès een geschil aanhangig gemaakt door Lackdar-ben Chérif, Mohammed ben Chérif en anderen ter eenre, en door Abderahman-ould-Sidi Kadar, cum suis, ter andere zijde, over een stuk grond. bekend onder den naam van Mederec Barou en behoorende onder het gebied van de Maïcha. Deze zaak werd, na herhaald uitstel, ten einde gebragt, den 5den Maart l.l. door een vonnis, waarbij Abderahman ould-Sidi, Kadar en hun belanghebbenden geheel in het gelijk werden gesteld.

De regtbank van Sidi-bel-Abbès bestond toen uit de volgende personen: Mohammed-ben-Abdallah, President, Mohammed-ben-Salah el-Rouaz, Kadi, El-Habibben-Aïssa en El Arbi ben Abd-Errezag, beide assessoren. Laatstgenoemde was door de Gebroeders Ben-Chérif gewraakt, omdat er tusschen hem en zijn tegenstanders bloedverwantschap bestond: een ander nam bij het onderzoek en het vellen van het vonnis zijn plaats in. El-Habib-ben-Aïssa zat niet bij het vellen van het vonnis, maar had aan het vorig onderzoek deel genomen.

Terstond na de uitspraak van het vonnis, kwam Mohammed ben-Chérif, een van de verliezende partij, bij het bureau arabe en beschuldigde de leden van de medjelès, dat zij zich hadden laten omkoopen eerst door hem en zijn broeder, en vervolgens door de andere partij.

Hij had bij zich in de slip van zijn burnous een som van 665 fr., die volgens zijn zeggen hem op zijn aanvraag was teruggegeven van de 840 fr., die hij had gestort of laten storten in hun handen, terwijl de zaak aanhangig was, om hen in zijn belang over te halen.

Na deze aanklagt bleek de waarheid van de beschuldiging uit het voorloopig onderzoek van den chef van het bureau arabe en van den kolonel, die de divisie kommandeerde. Omdat het hier een strafzaak gold van arabische magistraten. zoo waren er andere, dan de gewone regters noodig. Deze werden benoemd en uit hun voorloopig onderzoek kwam het volgende ten laste van ieder der zeven beschuldigden.

1° Mohammed-ben-Abdallah, ex-president van de medjelès. De aangifte van Mohammed-ben-Chérif wees dezen ambtenaar aan als hebbende ontvangen een gift van 150 fr., en na het verlies van het proces niet meer dan 125 fr., willende teruggeven.

Bij het bureau arabe geroepen, had hij begonnen met krachtdadig zijne onschuld te betuigen; maar spoedig riep hij, in antwoord aan zijn beschuldiger. die zeide hem zelf den omkoopsprijs ter hand te hebben gesteld, uit: „Niet „gij, maar uw broeder Lackdar heeft het geld gebragt: er „waren maar 120 fr. en niet 150." In een later verhoor bekende hij op de volgende wijze: „Ik ben genoodzaakt „het feit te erkennen, maar men heeft ons dat geld, waar„van nu eene beschuldiging wordt gemaakt, ten geschenke „aangeboden." Den 10den Mei verklaarde hij, op de vragen van den kommandant; "ik ben niet gewoon geld aan te „nemen, behalve enkele malen als marabout en ten geschenke. „Niet Mohammed heeft mij het geld gegeven, maar zijn „broeder Lackdar, en nog wel voor El-Habib-ben-Aïssa „en wel in bewaring." Later erkende hij nogmaals dat geld, maar niet meer dan 125 fr. te hebben ontvangen, maar voegde er bij, dat hij het den volgenden dag had teruggegeven. Ten laatste trok hij al deze bekentenissen weer in, of liever erkende ze nooit te hebben afgelegd.

2°. Mohammed ben Salah el Rouaz. Deze beschuldigde erkent in twee malen van de Gebroeders Benchérif te hebben ontvangen 50 fr. Eerst zeide hij, dat hij dat geld had gekregen, om te voorzien in de kosten, die de instructie van het proces zou veroorzaken, later dat hij het in bewaring had gekregen. In zijn laatst verhoor zeide hij het volgende: „Indien ik de zwakheid heb gehad om „geld aan te nemen van de Gebroeders Ben-Chérif, dan „is het de behoefte, die mij daartoe gebragt heeft: 1200 „fr. tractement, die ik van den Staat krijg, zijn niet vol„doende voor het onderhoud van mijne familie. Ik ben zelfs „verpligt geweest geld te leenen. bovendien is het goed, „dat gij weet, dat alle muselmansche ambtenaren, kadis „of leden van de medjelès, uitgezonderd die van Algiers. „geld ontvangen van de proces-voerenden. Dit gebruik „heeft voor en na de verovering der Franschen steeds be„staan.„ De Gebroeders Ben Chérif zeggen, dat deze beschuldigde hen in tegenwoordigheid van den president der regtbank, heeft aangespoord, om aan de leden 2000 fr. te betalen, ten einde de zaak te winnen. Op grond daarvan zouden zij door leening de 840 fr, bij elkander hebben gebragt, die zij terug hebben gevraagd na het verlies van het proces.

3°. El Habib ben Aïssa. De Gebroeders Ben-Chérif beschuldigen hem 150 fr, te hebben ontvangen, om ten hunnen gunste te vonnissen. Twee malen heeft hij het erkend, maar verklaard. dat de som slechts 125 fr. bedroeg. Later ontkent hij alles en beweert de door zijne beschuldigers gevraagde 150 fr. bij het bureau arabe slechts gedwongen te hebben gestort.

4°. El Habib ben Abd. Errezag. Deze beschuldigde zou 40 fr. hebben ontvangen en, na het verlies van het proces, aan de beschuldigers hebben teruggegeven. Bij het bureau arabe erkende hij alles, maar ontkende het later weer.

5°. Lackdar ben Chérif. Deze beschuldigde schijnt de voornaamste rol te hebben vervuld bij de handelingen, die ten doel hebben om door omkooping van zijne regters, het proces te winnen, waarin hij is betrokken. Hij heeft de gelden aan de verschillende personen betaald. Op de volgende wijze heeft hij inde in strucie zijne daden trachten te regtvaardigen: „Het is sedert langen tijd gebruikelijk, „dat de proces-voerenden aan de muselmansche regters „geld geven voor hun proces. Ik meende niet een misdrijf „te begaan met de 840 fr. te geven, waarover gij nu spreekt, „Ik ben wel ongelukkig, dat ik mijn proces heb verloren, „want ik zou het zeker gewonnen hebben, indien ik on„omkoopbare regters had gehad. Ik heb die 840 fr. niet „gaarne en goedwillig gegeven; houd u daarvan overtuigd. „Ik heb het van verschillende personen moeten leenen, en „zoo de kadi mij niet in tegenwoordigheid van den pre„sident geld gevraagd had, ik zou niet hebben gaan „leenen.„

6°. Mohammed ben Chérif. Deze beschuldigde heeft zijn broeder geholpen in zijn strafbare handeling en was daarbij tegenwoordig. Hij voert dezelfde gronden tot ver ontschuldiging, als zijn broeder, aan. Bovendien beweert hij, dat zij hun proces verloren hebben, omdat de tegenpartij aan de regtbank 2,000 fr. zoude hebben gegeven, maar hij kan deze beschuldiging door niets staven.

7°. Abd el Kader ben Amadi. Deze beschuldigde stond niet direkt in betrekking met de inlandsche regtbank, maar erkende 175 fr. te hebben verschaft, wetende waarvoor die souden worden aangewend.

De vier eerstgenoemden zijn beschuldigd van zich te hebben laten omkoopen, de drie laatstgenoemden van de omkeoping te hebben gepleegd of daaraan te hebben geholpen. Allen zijn schuldig verklaard en veroordeeld tot de volgende straffen:

nº. 1 tot acht maanden gevangenis en 200 fr. boete;
nº. 2 tot vijftien maanden gevangenis en 200 fr. boete;
nº. 3 tot zes maanden gevangenis en 200 fr. boete;
nº. 4 tot zes maanden gevangenis en 200 fr. boete;
nº. 5 en 6 ieder tot drie maanden gevangenis en 200 fr. boete;
nº. 7 tot één maand gevangenis en 200 fr. boete.

DE KOLONISATIE IN FRANSCH ALGERIE.

Er was een tijd, dat geen schip de Middellandsche zee bevoer, onder bescherming van welke vlag dan ook, of hetzelve liep gevaar te worden uitgeplunderd en de bemanning, inzooverre dezelve den dood ontsnapte, werd tot de hardste slavernij verwezen.

De magtigste natiën van Europa schaamden zich niet aan het roofzuchtige Algiers eene zekere onderhandsche schatting te betalen, ten einde hunne schepen daarvan vrij te waren.

Wel is waar vereenigde zich eene Engelsche en Hollandsche vloot, die Algiers bombardeerde, maar dat wapenfeit bepaalde zich tot het uitleveren van eenige Christen-slaven; men bekommerde zich niet om vasten voet aan wal te zetten en de Engelsche of Hollandsche vlag te hijschen op Afrikaansche kust.

Noch het handeldrijvende Holland noch het winst bejagende Engeland waren er gretig op om gebruik te maken van het voordeel hunner zegevierende wapenen.

Zonder daarom een staatkundige te zijn bevroedt men daarvan onmiddelijk de oorzaak!

In Algerie was weinig te halen, (om ons maar zoo eens onbewimpeld uittedrukken) wilde men daar oogsten dan moest er eerst gezaaid worden. Onberekenbare schatten gelds waren er noodig, ten einde een talrijk krachtig leger in eene moeijelijke positie te handhaven; en waarlijk, de stoutste berekenaar vond dan nog tot slotsom niets anders: dan bloedige koppen en eene uitgeputte beurs.

Met groote moeite, onder hardnekkige en bloedige gevechten hadden de Spanjaarden het overschot der fanatieke Arabieren, die eenmaal op het punt stonden geheel Europa te overstroomen, naar hunne haardsteden teruggedreven, doch hoe gouddorstig die natie zich ook in Amerika heeft laten kennen, zij waagden het niet de Arabieren op hun eigen grondgebied te doen sidderen voor de Spaansche wapenkreet.

Eene natie echter, die men zoo ten onregte verweet van niet te kunnen koloniseren, had reeds lang met ergenis zijne blikken gewend naar de onveilige ongastvrije kust van Afrika: die natie, dat land was het ridderlijke Frankrijk. Eene beleediging der Fransche vlag aangedaan was het voorwendsel, waarmede Frankrijk het verwatene zeerooversnest aanviel, stormenderhand iedere versterkte plaats innam, en de Arabieren sidderen deed in hunne verst afgelegene schuilhoeken! Louis Philippe, de schrandere staatkundige vorst, die achttien jaren lang met krachtige hand de teugels hield van het bestuur, zag in Algiers een ruim veld waar hij de rustelooze Franschen konde besig houden.

In Algerie vormde hij zijne legers, en hadden zij ruimschoots de gelegenheid sich te gewennen aan ongemakken en ontberingen.

Naar Algerie zond de slimme Vorst alle zijne vermeende vijanden, waar zij strijdende voor eene edele zaak, maar al te dikwijls den heldendood stierven. Ieder korps genoot de eer, bij wijze van afwisseling lauweren te gaan plukken in Afrika. Volgens de Fransche wet op de Nationale militie kan het Gouvernement zijne troepen heenzenden waar 's lands heil zulks vordert, alware het ook naar het andere einde der wereld. — Men vraagt aldaar geene vrijwilligers voor de buitenlandsche bezittingen. — De vreemdelingen, die aldaar dienst wenschen te nemen, vormen een afzonderlijk korps, *la Légion étrangere*, waarvan de officieren meestendeels Franschen zijn. — Hoe galant die natie ook zij, zij zonderen den vreemdeling van zich af. Op iedere knoop der uniform herinneren zij hem dat hij geen Franschman is!

Toen na de inneming van Algiers, Oran, en Constantine de zwervende tributen naar hunne woestijnen waren teruggedrongen begon Frankrijk er ernstig aantedenken den grondslag te leggen tot eene bevolking waarop men, ingeval van nood, krachtdadig kon rekenen.

De steden hadden spoedig een Europeesch aanzien door duizende uitgewekene Spanjaarden en avontuurzoekende Franschen, maar men was grootendeels meester van het op sommige plaatsen zeer vruchtbare land, zonder bewoners, die allen de wijk genomen hadden naar oorden. alwaar sij door het geklikkak der Fransche wapenen niet verontrust werden.

Het leger had door harde ontberingen en onophoudelijke vermoeijende marschen en gedurige schermutselingen getoond wat men van den soldaat kan vorderen, zoodra edele zelfsverloochening de grondslag is van zijn streven, en hij wordt aangevuurd door eenige hartelijke toespraken van den geachten aanvoerder, die in krachtige trekken de teedere snaren aanroert van het soldaten-hart: onderscheiding, eer en belooning! Dat leger werkte krachtdadig mede, ten einde de grondslagen te leggen eener mogelijke kolonisatie. — Als door een tooverslag verrezen door de ongebaandste wildernissen goede wegen, werden woningen gebouwd, dorpen aangelegd, en lag het land gereed, gezuiverd van de gehate wortels van den dwergpalm (palmier nain), wachtende op de hand, die de zaadkorrels er slechts had intestrooijen.

(*Wordt vervolgd.*)

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

M. P. J. Dekker geb. Rambaldo, D. Arnhem 8 Dec. — E. M. C. de Vlugt geb. Wagner, D. Batavia 9 Febr. — F. C. Doderlin de Win geb. Poland, D. Samarang 4 Febr. — C. E. Cramerus geb. Hooglandt, D. Batavia 13 Febr.— J. Happé geb. Hilling, D. Meester Cornelis 16 Febr. — E. Brouwer geb. Young, D. Batavia 13 Febr.

— E. Ch. Zollinger geb. Moser, Z. Rogodjampie 21 Jan. — E. M. Brondgeest geb. Graas, D. Samarang 11 Febr. — L. A. Descelles geb. Caron, D. Samarang 11 Febr. — L. S. Couwenberg geb. van Gijen, Z. Sourabaya 17 Febr. — A. E. van Leeuwen geb. de Groot, doode Z. Soerabaya 17 Febr.

Getrouwd:

J. A. P. de Visser met M. A. Turolla, Batavia 2 Febr. — J. van Lingen met A. H. Migel, Pattie 5 Febr. M. J. C. Hellendoorn met J. F. Loth, Sourabaya 12 Febr. — D. D. van Boeckholts met J. W. Postema, Sourabaya 19 Febr.

Overleden:

S. de Kanter, Pattie, 27 Jan. — E. W. L. von Faber, 60 j. Blinjoe (Banka) 29 Jan. — M. C. van Rouveroij geb. Timmerman 39 j. Pontianak 6 Febr. — de weduwe J. Reep, 58 j. Soerabaya 17 Febr. — C. R. Granpré Moliere, Sourabaya 15 Jan.

VERTREKKENDE PERSONEN.

W. Poolman. — E. H. Boom en familie. — V. J. van Dolder — A. W. P. Weitsel en familie. — Monsieur et Madame Berne — Kolonel J. E. van der Smissen. — G. Schenkberg. — R. Bottado. — J. H. F. von Stiets. — H. D. van Boeckholt. — F. Blekman. — H. J. van der Plas en famillie. — Weduwe J. H. Sijthoff en familie. — John Myrtle en familie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Van*
Febr.	18	Engelsche	Amelia Breillat.	J. Morris.	Adelaide.
"	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Banda.	W. Vogel.	Batavia.
"	—	Z. M.	Stoomschip Groningen.	Kapt. luit. t-z. M. F. Courier dit Dubikart.	Boni.
"	—	Nederl. Ind.	Banka.	Said Abd. Gadir bin Aloewie Asegaf.	Batavia.
"	—	id. id.	L'Union.	G. Schuit.	"
"	—	id. id.	So-ockdin.	Said Moh bin Osman.	Banjermassing.
"	19	id. id.	Stoomschip Padang.	B. J. Schipper,	Makassar.
"	—	id. id.	Hairol Barie.	Sech Mohamad Arpan.	Cheribon.
"	—	Nederlandsche	Stad Gouda.	K. D. Bruining.	Amsterdam.
"	20	id.	Hollandia.	C. C. Ruige.	Batavia.
"	—	id.	Agneta.	R. Grivel.	"
"	—	Nederl. Ind.	Atiat Telmaula.	Oewa Mohamat.	Sumanap.
"	21	Nederlandsche	Haamstede.	H. H. de Boer.	Batavia.
"	—	Zweedsche	Fannij.	F. F. Wulff.	"
"	—	Nederlandsche	Willem de Clercq.	P. Ouwehand.	"
"	—	Bremer	Franklin.	F. H. Stohman.	"
"	22	Nederl. Ind.	Feolkool Haer.	Said Mookan bin Abd. bin Sech Aboebakér.	Padang.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
Februarij.	19	Nederl. Ind.	Risgil Haer.	Sech Achmat bin Joesoop Ganan.	Banjermassing.
	—	Nederlandsche	Souburg.	H. H. van Linderen.	China.
"	—	"	Pantalon.	J. A. Bruijnscels.	Nederland.
"	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Palembang.	H. J. Roseboom.	Batavia via Samarang.
"	—	" "	Soedul Barie.	Said Abd. b. Salim b. Sech Aboebakar.	Banjermassing via Besoekie en Sumanap.
	—	Nederlandsche	De Stad Nijmegen.	H. P. Cruijs.	Pasoeroean.
"	21	"	Alcijone.	H. C. Haacke.	Nederland.
"	23	"	Jacobus.	J. J. van Loon.	Australie.
"	—	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Johanna Maria Christina.	C. Gorter.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
id.	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	" " " "
id.	Drie Vrienden.	L. P. Andersson.	Onbepaald.	" " " "
Zweedsche	L. Abang.	Mork.	Stockholm.	" " " "
id.	Walcheren.	K. Hoek.	In Lossing.	" " " "
id.	Delft.	Geelkerken.	Rotterdam.	" " " "
Engelsche	Lismoyne.	Dempster.	id.	" " " "
id.	Amelia Breillat.	Morris.	Australie.	" " " "
Zweedsche	Fannij.	Wulff.	Falmouth.	" " " "
Nederl Ind.	Wilhelmine Cox.	Deibel.	Onbepaald.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Zweedsche	Sijdpolen.	Soderberg.	Nederland.	" " " " "
Hollandsche	Johanna Louisa.	Popken.	Amsterdam	Schimmelpenninck & Co.
id.	Jan Schouten.	Coeningh Meijer.	Onbepaald.	" " "
id.	Prins Frederik der Nederlanden.	de Wit.	id.	" " "
id.	O. J. Packet.	Postma.	id.	" " "
id.	Hollandia.	Ruige.	id.	" " "
id.	Afrika	Manourie.	Amsterdam.	" " "
Nederlandsche	Prins van Oranje.	Hensing.	Onbepaald.	Ruyl Cramer & Co.
id.	Laurens Koster.	Koenen.	id.	" " " "
id.	Koerier.	Rotgans.	id.	" " " "
id.	Kinderdijk.	Zwanenburg.	Nederland.	" " " "
id.	Gebrs. Houtman.	Bax.	Onbepaald.	" " " "
id.	Stad Gouda.	Breuning.	id.	" " " "
id.	Haamsteede	De Boer.	Nederland.	" " " "
id.	Eersteling.	Mann.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	id.	" " " " " "
id.	Minister Thorbecke.	S. van Duijs.	In Reparatie.	" " " " " "
Nederlandsche	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	In Reparatie.	" " " "
id id.	id. Padang.	Schipper.	Batavia.	" " " "
Nederlandsche	Pictura.	Vogel.	Onbepaald.	" " " "
id.	Baltimore.	Brakke.	id.	" " " "
id.	Ida Elisabeth.	Kramer.	Nederland.	" " " "
id.	Agneta.	R. Grivel.	id.	" " " "
id.	Willem de Clercq.	Ouwehand.	id.	" " " "
Engelsche	Princess.	G. Sargent.	Onbepaald.	McMillan Marten & Co.
id.	Sophia Fraser.	Wilson.	China.	Hill Broekman & Co.
id.	Oxus.	Wallace.	Ter bevrachting.	" " " "
id.	Fleda.	Sanders.	id. id.	" " " "
Ned. Ind.	Scotch Lassie.	McKenzie.	Moluccos.	" " " "
id. id.	Stoomschip Samarang Packet.	Scheel.	Batavia.	" " " "
Zweedsche	Oscar den I.	Blomquist.	Nederland.	" " " "
Nederlandsche	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
Zweedsche	Atlantic.	H. Fleetwood.	Nederland.	" " " " " "
Nederl. Ind.	Union.	G. Schnit.	Reparatie.	" " " " " "
Bremer	Franklin.	F. H. Stokman.	id.	" " " " " "

Aangekomen Passagiers.

Met het stoomschip *Banda*, de heeren Diepenbroek, Smits, Gildemeester, Theo, Overzee, Bosch en echgenoote. Met het stoomschip *Padang* drie officieren, de heeren Graaf Medem, Muller, Schreuder Z. M. troepen en bannelingen.— Met de Ned. bark *Stad Gouda*, de heer van Heuven en familie, Jufvrouwen van Bremen, Brown, Steinfeit en Schroder. — Met het Nederl. schip *Hollandia*, de heeren L. J. Barkeij, H. J. Harteveld, C. Pluijgers, B. J. A. W. Brilman en familie le Conge.

Vertrokken Passagiers.

Met de Nederl. bark *Pantalon*, vier gepasporteerde militairen.— Met het stoomschip *Palembang*, de heeren de Mol van Otterloo, Anemaet, A. K. Mossembekker A. van Limburg Stirum, J. J Ruijs, C. Damnits, J. H. Soesman, J. Hijmans, C. Abels, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Medusa, Etna, Onrust, Samarang en schroefkorvet Groningen; de schepen Djeedool Moebarak, Oost India Pakket, Prins Frederik der Nederlanden, Arij Scheffer, Fathool Moebarak, Princess, Padang Pandjang, Gana Salim, L. A. Bang, Atlantic, Prins van Oranje, Johanna Maria Christina, Oxus, Franklin, Delft, Faidul Mobarak, Oscar I, Hollandia, Agneta en Fannij; de stoomschepen Makasser, Ambon, Samarang Packet, Banda en Padang; de barken Fathal Ma-in, Baijan Maskoer, Jan Schouten, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Fathool Joesoer, Adolf van Nassau, Joedool Barie, Soedul Gair, Baltimore, Bacht Mastora, Eersteling, 'Naim Balgijer, Fathool Manan, Abool Hasim, Laurens Koster, Kinderdijk, Pictura, Wilhelmina Cox, Abool Hair, Fathool Madjiet, Alhamadanie, Aldjoesoer, Ida Elizabeth, Kim Tianhoat, Minister Thorbecke, Walcheren, Afrika, Lismoijne, Zein, Gebroeders Houtman, Atidjatoor Rachman, Fathul Karim, Fleda. Nawan Eljoesoor. Banka, Heirol Barie, de Stad Gouda, Haamstede en Willem de Clercq; de brikken Johannes Albertus, Marzoek, So-Ootdin, Sophia Fraser, Koerier, Sophia thans herr. Talsum, Fathal Hair, Sijdpolen en Amelia Briellat; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Almok Tasam, Komoij, Berkatool Adjelan, Bilmadjiet, Bingseeng, Mastora, Banda, Coquette, Johannes en Louisa. Atiat Ulmaulah th. hern. Sa-adah, L. Union, So-Ookdin en Atiat Tilmoula.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

14 Februarij. De Ned. Ind. kotter *Krebbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya; het Ned. schip *Fortuna*, gezagv. M. de Lignij, van Batavia.

VERTROKKEN.

14 Februarij. De Ned. Ind. kotter *Krebbe*, gezagv. Mardam, naar Banjoewangie; de Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jone, naar Bezoekie. 16 Februarij. Het Ned. schip *Eva Johanna*, gezagv. S. van Bochove, naar Nederland.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederlandsche schepen Bezoekie, Anna, Beatrix en Fortuna; de kotters Caroline en Mad Mira.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 21sten tot en met den 23sten Februarij 1859.

AANVOER.

Van Batavia per het stoomschip *Banda*, gezagv. W. Vogel, agenten B. Kopersmit & Co.

1 geemballeerd pakje, Roelofs; 600 stuks goudgeld, Said Almesatrie.

Van Batavia per de Ned. Ind. schoener *L'Union* gezagv. G. Schuit agenten B. J. van Eck & Co.

700 picols wildhout of nibong, B. J. van Eck & Co.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. schoener *So Oetdin*, gezagv. Said Mohamat bin Osman, agent Gezagvoerder.

241 bossen bindrotting, 6980 stuks kadjangmatten, 1065 stuks planken, 5638 stuks maloekoematten en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Moluccos per het stoomschip *Padang*, gezagv. Schipper, agenten B. Kopersmit & Co.

27 24/100 picols was, Nash; 42 60/100 picols masoij, 19 kisten kajoepoetie-olie, 1 picol was, 2 kisten olie, diverse personen, en eenige goederen, bestemd voor Batavia en Samarang.

Van Batavia per het Ned. schip *Agneta*, gezagv. R. Grivel, agenten B. Kopersmit & Co.

10 balen manufacturen, Schimmelpenninck & Co; 25 stuks arakleggers, Hill Broekman & Co; 10 kisten koopmanschappen, P. Kervel & Co; 306 collis manufacturen, 100,000 stuks metzelsteenen, N. H. M.; 8 collis manufacturen, 150 vaatjes boter, 25 kisten maursteentjes, Order.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Bonka*, gezagv. Said Abdul Kadier Segaf, agent Gezagvoerder.

2300 stuks vloersteenen, 18 picols comijnzaad, 1 kist manufacturen, Sech Said Bobsaid; 4 pakken koopmanschappen, Order.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Hairool Barie*, gezagv. Sech Mohamat Arpan, agent Gezagvoerder.

f 600 zilvermunt, 56 picols knoflook, 27 picols dammar, 100 picols zwarte peper, 23 collis manufacturen, koopmanschappen en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Nederland per het Ned. schip *Stad Gouda*, gezagv. Bruining, agenten Ruyl Cramer & Co.

140 vaten bier, 19 kisten manufacturen, 100 geëmb. hammen, 100 kisten wijn, 250 vaatjes boter, 42 kisten papier, bladkoper en koopmanschappen, Schimmelpenninck & Co; 50 vaten bier, 171 vaatjes spijkers, 57 kisten aardewerk, 6 kisten koper, J. F. van Leeuwen & Co; 80 kisten manufacturen, Fraser Eaton & Co; 2 kisten aarden pijpen, Hammelburg; 8 vaatjes boter, Kroll; 1 kist diverse, 3 kisten wijn, Blanckenhagen; 2 kokers, 2 kistjes regaal, 9 collis divers ijzer, Anemaet & Co; 2 pakken touwwerk, Curtis & Dormaer; 300 kelders genever. 7 kisten koopmanschappen, B. Kopersmit & Co; 1 kist kleedingstukken, Schmidt Weijmans; 600 stuks ijzer-spoorstaven, 100,000 stuks metzelsteenen, N. H. M.; 30 kisten manufacturen, 20 manden bier, 8 kisten groenten en vruchten, B. J. van Eck & Co; 6 kisten wijn, van Vloten; 1/2 pijp bier, Onnen; 22 balen en kisten manufacturen, 10 kisten koopmanschappen, P. Kervel & Co; 1 kist koopmanschappen, H. C. van der Wijck; 1 kist diverse. de Meij van Gerwen; 2 kisten diverse, van der Moolen; 1 kist divers, L. C. van der Veen; 1 kist divers, W. A. Jansen; 1 kist tabakszaad, W. F. Manden; 1 kist houthamersteelen, Baijer & Co; 1 kist aard- en hemelglobes, 5 kisten koopmanschappen, E. Fuhri & Co; 1 kist boeken, Klinkhamer; 12 vaatjes boter, 5 kisten provisien, 5 geemb. hammen en vleesch, F. Vreede; 9 balen manufacturen, 5 kisten koek en banket, 65 vaten bier, W. Mathieu & Co; 100 vaatjes boter, 2 kisten kaas, 5 kisten dranken, Ledeboer; 1 kist laarzen, 1 kist ornementen, Houtbeckers; 52 vaten teer, 150 vaatjes haring, Gezagvoerder; 6 kisten manufacturen, 1 kist chocolade, Martens & Co; 42 kisten wijn, 1 kist meubelen, 1 kist manufacturen, van Tijen; 84 kisten koopmanschappen, Gebr. van Delden.

UITVOER.

Naar Australie per het Ned. schip *Jacobus*, gezagv. J. J. van Loon.

2000 picols suiker, Fraser Eaton & Co.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol *f* 18 1/2.—
Koffij Nominaal.
Rijst (carga) per koijang. *f* 133 à *f* 140.—
Id. (witte) " " *f* 150 à *f* 160.—
Korhuiden per 100 st. *f* 250 à *f* 350.—
Arak per legger *f* 50.—
Olie (Klapper) *f* 15.—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten *f* 9.—
Rotting. *f* 9 à *f* 11.—
Wisselkoers Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 27sten Februarij 1859,
's morgens ten half negen ure.
Ds. SCHIFF.
Bevestiging van een Ouderling.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 27sten Februarij 1859,
's morgens ten half 9 ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Haren Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA.